

Examensarbete

Förskolläraryrket 210 hp



Mångkulturens många former

pedagogers upplevelser av mångkulturellt arbete i
förskolan

Examensarbete för förskollärare 15 hp

Halmstad 2021-04-24

Ester Birgersson och Katarina Svensson

Förord

Vi vill tacka alla förskollärare som deltagit i vår studie och ställt upp på intervjuer. Tack vara den flexibilitet och vilja att delta som förskollärarna bemött oss med har vi kunnat genomföra denna studie. Vi vill även rikta ett stort tack till våra handledare Marie- Heléne Zimmerman Nilsson och Carina Stenberg som stöttat oss och gett oss god och givande respons för vidare arbete med texten. Till sist vill vi även tacka varandra och våra klasskamrater för ett gott samarbete och god respons.

Tack!

Ester Birgersson och Katarina Svensson

Halmstad Högskola 2021

Abstract

Sverige är ett mångkulturellt samhälle vilket ökar vikten av att inkludera en mångkulturell utbildning redan i förskolan. Mångkultur är ett svårdefinierat begrepp vilket kan medföra otydligheter kring det mångkulturella i förskolans styrdokument. I vår studie är syftet därför att undersöka hur förskollärare från två olika områden i Sverige, med olika grad av mångkulturalitet representerat, upplever fenomenet mångkultur. En kvalitativ metod med intervjuer för att samla in data har använts och sedan analyserats med hjälp av en innehållsanalys. Resultatet visar på olika uppfattningar av fenomenet mångkultur bland de intervjuade förskollärarna där barngruppens sammansättning var en påverkande faktor. De slutsatser vi dragit är att förskollärarna upplever mångkultur som ett stort och brett fenomen, och att inställningen till ämnet varierar från positivt till krävande. Inställningarna hos förskollärarna varierade till stor del utifrån det område förskolläraren jobbar i.

Nyckelbegrepp

Mångkultur, förskollärare, upplevelser, fenomenologi, mångkulturellt område, skillnader och kompetens.

Innehåll

Förord	
Abstract	
1.0 Inledning	1
1.1 Problemformulering	2
1.2 Syfte.....	2
1.3 Frågeställning	2
1.4 Begreppsdefinition	2
1.4.1 Mångkultur	2
1.4.2 Mångkulturellt område	3
2.0 Tidigare forskning	3
2.1 Vikten av mångkulturellt arbete i förskolan.....	3
2.2 Barngruppens sammansättning	4
2.3 Pedagogers attityd och kunskap	5
2.4 Strategier och metoder	7
3.0 Teoriavsnitt	8
3.1 Fenomenologi.....	8
4.0 Metod	9
4.1 Kvalitativ innehållsanalys	9
4.2 Genomförande	9
4.3 Urval	10
4.4 Etik.....	10
4.5 Reliabilitet.....	11
5.0 Resultat och Analys	11
5.1 “Att man kommer från olika kulturer”	11
5.2 “Det är grymt” / “Vi gör det för att vi måste”	13
5.3 “Det är lättare på andra sidan stan”	15
5.4 “Mer kött på benen”	16
5.5 “Bara det som är kopplat till Sverige”	18
5.6 “Det är väl mer människors lika värde”	19
5.7 “Det bara rullar på”	21
6.0 Diskussion	23
6.1 Upplevelse av mångkultur och mångkulturellt arbete.....	23

6.2 Barngruppens sammansättning	24
6.3 Varför mångkulturellt arbete	25
6.4 Hinder och utveckling.....	26
7.0 Slutsats	27
8.0 Metoddiskussion	28
9.0 Vidare forskning	28
10.0 Didaktiska implikationer	28
Referenslista	30
Bilagor	34
Bilaga 1	34
Bilaga 2	35

1.0 Inledning

Sverige är ett mångkulturellt samhälle där många olika människor med olika bakgrund och erfarenhet lever tillsammans. Barns utbildning ska, enligt barnkonventionen, syfta till att utveckla respekt för olika kulturer såväl sin egen, föräldrarnas och andras (UNICEF Sverige, 2018). Därav är det viktigt att förskolans verksamhet inkluderar såväl kunskap om kulturer, som läran av att respektera dem, till barnen. Utifrån egna erfarenheter samt litteratur finns det ett behov av att utveckla det mångkulturella arbetet i förskolan. Under hela vår förskolläraryr utbildning har en avsaknad av det mångkulturella arbetet upplevts på de olika förskolor som har besökts. Även forskning gällande mångkultur i förskolorna i Sverige har enligt vår upplevelse lyst med sin frånvaro. Däremot betonar utomnordisk forskning vikten av att utbilda de yngsta barnen. Det är viktigt för barnen att lära sig om sin egen samt andras kulturer för att skapa förståelse för alla människors olikheter (Gayle-Evans, 2004). Flerspråkighet och kunskap kring andra kulturer än sin egen bidrar till ökad vilja att samexistera och visa respekt samt att det möjliggör för dialoger mellan människor med olika bakgrund (Pevec, 2018).

Forskningen lyfter även fram faktorer som pedagogers inställning och barngruppens sammansättning och pekar på hur dessa kan påverka den mångkulturella utbildningen. Gayle-Evans (2004) visar i sin studie att pedagoger som jobbar med mångkulturella barngrupper har en mer positiv inställning till det mångkulturella arbetet än pedagoger i monokulturella grupper även om han också pekar på att arbetet inte är något som sker automatiskt. Även Eklund (2003) är tydlig med att framhålla att en mångkulturell barngrupp inte innebär ett mångkulturellt lärande. Hon är kritisk mot åsikten att en barngrupp där olika kulturer och etniciteter är presenterade automatiskt skulle innebära att undervisningen är mångkulturell. Lunneblad (2006) pekar på att det är svårt att definiera vad det mångkulturella och interkulturella i läroplanen innebär och att det därför kan tolkas som att dessa mål enbart är riktade till en viss grupp, i detta fall barn med utländsk bakgrund. Därav är författaren kritisk till läroplanen och menar att den inte är tillräckligt tydlig. Han pekar på att det krävs ett förtydligande kring det mångkulturella i styrdokumentet för att en positiv mångkulturell förskola ska kunna skapas. Utifrån Lunneblads kritik är det intressant att undersöka hur förskollärare upplever det mångkulturella arbetet i förskolan.

1.1 Problemformulering

Utifrån forskning och erfarenheter kan vi urskilja att det saknas forskning och kunskap kring det mångkulturella arbetet i svenska förskolor. Forskning har visat att olika faktorer som pedagogers inställning, kunskap och attityd påverkar hur arbetet med mångkulturalitet ser ut i förskolans verksamhet (Acar-Ciftci, 2016; Akar och Ulu 2017; Abdullah och Abdullah 2018 och Karuppiyah & Berthelsen, 2011). Vidare visar forskning hur området där förskolan är placerad och dess mångkulturella sammansättning påverkar förskollärares attityd till ämnet (Pevec 2018; Gayle-Evans 2004), vilket i sin tur skulle kunna påverka deras uppfattning om fenomenet mångkulturellt arbete. Forskning från svenska förskolor är dock en del som saknas och därav upplevs det aktuellt att genomföra ett arbete med fokus på några svenska förskollärares syn på mångkultur i förskolan. Forskning har visat att förskollärares mångkulturella arbetar påverkas av graden av mångkultur representerat i det område förskolan ligger i. Därav blir det även aktuellt att i vår studie belysa eventuella likheter och skillnader i förskollärarnas upplevelser kring mångkulturellt arbete och hur de påverkas utav den mångkulturella sammansättningen i samhället.

1.2 Syfte

Syftet är att undersöka hur förskollärare från två olika områden i Sverige, med olika grad av mångkulturalitet representerat, upplever fenomenet mångkulturellt arbete.

1.3 Frågeställning

Hur upplever förskollärare mångkulturellt arbete i förskolan?

1.4 Begreppsdefinition

Nedan förklaras några av arbetets begrepp som kan behöva en förklaring för att göra texten mer begriplig.

1.4.1 Mångkultur

Mångkulturalitet är ett brett begrepp som anses vara svårdefinierat. För att förklara begreppet mångkultur använder sig forskning av andra begrepp som kultur, traditioner, etnicitet, nationalitet och språk (Pevec, 2018 & Lunneblad, 2018). Gayle- Evans (2004) beskriver begreppet kultur som det sätt vi tänker, känner och uppför oss som ett samhälle. Detta stämmer bra överens med vår definition av begreppet kultur utifrån att en kultur innehåller

olika ramar och regler som följs av de människor som ingår i kulturen. En kultur kan vara allt ifrån en familj till ett helt samhälle, land eller världsdel vilket gör att varje människa ingår i flera olika kulturer samtidigt. Ljungberg (2005) har definierat begreppet mångkultur som en definition på ett område där det finns flera grupper med olika kulturer, där grupperna kan definieras utifrån t.ex. ett land eller en etnicitet där kulturen är gemensam. Detta är den definition vi har valt att utgå från när vi definierar ett mångkulturellt område. Forskning använder sig även av begrepp som interkulturalitet och multikulturalitet vilket vi har valt att inkludera i vår definition av mångkulturalitet som används i detta arbete. I resultat, analys och diskussion beskrivs även förskollärarnas definition och erfarenhet kring mångkultur.

1.4.2 Mångkulturellt område

I arbetet presenteras svar från förskollärare från två olika områden med olika grad av mångkultur representerat. Dessa områden är valda utifrån vår definition av kultur och mångkulturalitet. I det mer mångkulturella området är det fler barn i barngruppen med olika kulturella bakgrunder gällande språk och länder medan det i det mindre mångkulturella området till stor del enbart fanns barn med en svensk kultur.

2.0 Tidigare forskning

I följande avsnitt lyfts tidigare forskning, inom ämnet upp, under tematiserade rubriker.

2.1 Vikten av mångkulturellt arbete i förskolan

I denna del presenteras forskning gällande varför det är viktigt med mångkulturellt arbete i förskolan.

För att hjälpa yngre barn att utveckla moraliska värden och etiska standarder, och därmed skapa en kvalitativ multikulturell utbildning, menar Abdullah och Abdullah (2018) och Karuppiah och Berthelsen (2011) att multikulturell utbildning bör införas redan under förskoleåren för att sedan utvecklas och byggs på under hela skoltiden. Det är oerhört viktigt att barn lär sig om sin kultur men Gayle-Evans (2004) betonar att det också är viktigt för barnen att lära sig att inte alla är lika. Barn behöver få lära sig språkliga uttryck som kultur och ojämlikhet för att kunna känna empati mot andra kulturer (Vittrup, 2016). Människor föds in i en kultur och genom socialiseringsprocesser lär vi oss vår kultur som med tiden representerar vår verklighet och vår världsbild. Kultur är det sätt som vi tänker, känner och

uppför oss som ett samhälle (Gayle-Evans, 2004). Sadler (2007) jämför vikten av det mångkulturella i utbildningen med vikten av att jobba med läskunnigheten. Han lyfter fram fördelar med multikulturell utbildning och skriver att det mångkulturella kan bidra till att minska potentiella fördomar och minska klyftorna mellan lärare och vårdnadshavare. Ytterligare fördelar med ett multikulturellt lärande är att det stärker skolkulturen och den sociala kulturen. Samtidigt framhåller författaren även att multikulturellt material kan användas som en väg för att uppnå andra ämnesmål (Sadler, 2007). Detta är även något som Whalen (2019 s. 1) lyfter fram genom att skriva att undervisning med hjälp av läroplanen i relation till barnens egna kulturer både individuellt och i grupp kan skapa en kulturellt relevant pedagogik. Med hjälp av kulturellt relevant pedagogik är målet att utveckla studenter som erövrar kulturell kompetens, kan prestera akademiskt samt som kan förstå och kritisera befintlig social ordning (Whalen, 2019).

Barn skapar sin identitet genom att studera de likheter och skillnader som finns mellan sin egen och andra kulturer. Genom att barn deltar i det samhälle och den kultur de lever i utvecklar de sin identitet under hela sin barndom. Författaren betonar att den kulturella identiteten handlar om att känna tillhörighet till en viss grupp människor och framhåller att alla ska ha möjlighet att erövra grundläggande kunskaper oavsett kön, etnicitet eller kultur (Acar-Ciftci, 2016). Eftersom förskolan är det första stället där barnen möter omvärlden, utanför sin familj och sitt hem, blir utbildning kring mångkulturalitet extra viktigt i förskolan. Med rätt utbildning kan barnen utveckla en positiv attityd och mångkulturell kunskap, vilket resulterar i att barnen lättare kan delta i ett mångkulturellt samhälle (Karuppiah & Berthelsen, 2011). I samhället finns det många aspekter som kräver effektiv kommunikation som en följd av globalisering och samexistens i ett multikulturellt och flerspråkigt samhälle. Kunskaper i språk möjliggör interkulturell dialog och uppmuntrar villigheten att samexistera tillsammans med ömsesidig respekt, vilket visar vikten av det multikulturella i barnens undervisning (Semec, 2018). Även Eklund (2003) argumenterar för en mångkulturell utbildning och anser att det mångkulturella bör inkluderas i undervisningen eftersom det skapa en kvalitativt bättre undervisning för alla elever som ska leva och verka i ett mångkulturellt samhälle.

2.2 Barngruppens sammansättning

Här beskrivs forskning kring hur det mångkulturella arbete påverkas beroende på vilken grad av mångkulturalitet som finns representerad i barngruppen.

Oavsett vilken sammansättning barngruppen har, är Eklund (2003) tydlig med att det krävs strategier och ett engagemang från personalens sida för att det mångkulturella ska bli en del av utbildningen. Gayle-Evans (2004) visar dock i sin studie att pedagoger med mångkulturella barngrupper själva säger att de har en mer positiv inställning till det mångkulturella arbetet och är mer benägna att jobba för att inkludera mångkultur i undervisningen även om det också framkommer att arbetet inte är något som sker automatiskt. I arbetet med en monokulturell barngrupp framhåller författaren att lärare självmant måste komma till insikt om mångkulturens plats i utbildningen och jobba aktivt med att inkludera den. En lärare i en mångkulturell barngrupp kan lättare se mångkulturens plats och använda sig av den mångkultur som finns presenterad i barngruppen för att skapa en mångkulturell utbildning (Gayle-Evans, 2004). Ett liknande resultat fick Karuppiah & Berthelsen, (2011) i sin undersökning där pedagoger uttryckte att den mångkulturella utbildningen i förskolan ofta har sin utgångspunkt i de kulturer som är representerade i det samhälle barnen och pedagogerna lever i.

2.3 Pedagogers attityd och kunskap

Nedan följer en beskrivning av forskning om pedagogers påverkan på det mångkulturella arbetet.

Pedagogerna i förskolan spelar en stor roll när det kommer till att lägga grunden för barns kulturella acceptans och för att skapa en positiv interaktion mellan olika kulturer och etniciteter (Abdullah & Abdullah, 2018). Enligt Pevec (2018) beror förskolans utbildning på pedagogernas attityd, intresse och professionalism. Studien visar på att pedagogernas inställningar handlar om erfarenhet och genom att utmana lärare både språkligt och professionellt kan utveckling, i deras attityd, kring mångkulturell utbildning i förskolan främjas (Pevec, 2018). Abdullah och Abdullah (2018) beskriver också att pedagogernas attityd är avgörande för utbildningen kring mångkultur i förskolan och att positiva attityder kommer med positiva erfarenheter kring möten med människor från olika kulturer. Även Sadler (2007) lyfter genom sin studie fram pedagogens roll i inkluderingen av multikulturell utbildning. Författaren visar i studien att variabler som lärarens övertygelse om elevens kompetens, lärarens inställning och lärarens utbildning är komponenter som påverkar kvaliteten och det kulturella i undervisningen (Sadler, 2007).

Karuppiah & Berthelsen (2011) menar att pedagogerna påverkar det mångkulturella i förskolan. Resultatet visar att pedagogerna måste ha rätt kunskap och attityd för att på ett

korrekt sätt kunna undervisa i ämnet mångkulturalitet i förskola och skola. Även Strandberg (2013) lyfter fram att kunskap kring mångkultur krävs för att kunna möta barnen och deras berättelser. Vittrup (2016) menar att pedagogerna kan förstå vikten av att utbilda barn kring mångkultur men att deras bristande kunskap kring ämnet ändå påverkar undervisningen negativt. Pedagogernas kunskap kring mångkulturalitet kan erhållas bland annat genom den utbildning pedagogerna får eller genom samtal och interaktion med människor från olika kulturer (Karuppiah & Berthelsen, 2011). Många lärare uttryckte att det, trots den teoretiska kunskapen inom ämnet, var svårt att omvandla sin kunskap om mångkultur till handling och därav valde de att inte inkludera mångkultur i utbildningen (Acar-Ciftci, 2016 och Akar & Ulu, 2017). Båda studierna uppmanar till mer praktisk mångkulturell utbildning för lärare och lärarstudenter och menar att om vi inte utbildar lärarna inom mångkultur så kommer inte heller lärarna inkludera mångkultur i sin undervisning (Acar-Ciftci, 2016; och Akar & Ulu, 2017). Sears (2019) skildrar hur pedagoger vågade utmana sig själva och sina fördomar ju mer erfarenhet de fick och beskriver att de även blev mer bekväma i att prata med eleverna om bland annat ämnen som diskriminering.

Gayle-Evans (2004) påvisar att många pedagoger upplevs som ovilliga att undervisa kring ämnet mångkulturalitet i förskolan. I de icke mångkulturella grupperna i förskolan får pedagogerna anstränga sig extra mycket till skillnad från pedagoger som undervisar i en mångkulturell grupp. Abdullah och Abdullah (2018) beskriver att pedagoger från monokulturella områden inte såg någon anledning till multikulturell utbildning. För att undervisningen ska blir så bra som möjligt för barnen och för att pedagogerna ska kunna undervisa utan fördomar är det viktigt att pedagogerna har en god utbildning kring professionellt förhållningssätt (Abdullah & Abdullah, 2018). Till skillnad från Gayle- Evans (2004) och Abdullah och Abdullah (2018) beskriver Kim och Connelly (2019) att pedagogerna i deras studie hade en positiv inställning, respekt och känslighet till mångkultur vilket var positivt för lärarnas undervisningseffektivitet.

Ytterligare aspekter som framkom är pedagogernas förhållningssätt, egna erfarenheter och förmåga att kritiskt granska sig själva. Bunar (2001) framhåller att det är viktigt att läraren betraktar och behandlar eleverna som jämlika och som lika kapabla att uppnå stora resultat. Whalen (2019) påpekar att pedagogers förmåga och vilja att kritiskt granska sin egen insats, förhållningssätt och kunskap spelar stor roll för hur kulturellt relevant pedagogik används. Sadler (2007) framhåller vikten av att som lärare analysera sitt kulturella bagage för att vara medveten om det och senare kunna gå vidare för att skapa en mångkulturell utbildning för

barnen. Lärarens egen bakgrund, erfarenheter och uppväxt påverkar såväl inställningen till mångkultur som inkluderandet av mångkultur i utbildningen. Sears (2019) betonar att idrottslärare som arbetar med flyktingar och själva hade invandrat beskrev att de trodde att de hade lättare för att undervisa flyktingelever för att det själva hade varit i liknande situationer.

2.4 Strategier och metoder

Forskning har presenterat många olika sätt att arbeta med mångkulturalitet i förskolan vilket presenteras i detta avsnitt.

Läraren bör sätta sig in i barnens kulturer och traditioner för att skapa en större förståelse för barnen och hitta ett språk som minskar risken för missförstånd (Sadler, 2007). Lunneblad (2006) lyfter fram exempel som att barn färglagt olika flaggor och sedan samtalade pedagoger och barn kring vilken flagga som tillhörde vilket land och kultur. I slutet av sin avhandling beskriver författaren att den ena avdelningen började arbeta mer med kulturer genom att de exempelvis genomförde aktiviteter där barnen fick lära sig säga hej på olika språk och samtala kring var i världen de befann sig i fantasin och vad som fanns där. Undervisning som uppmuntrar till interaktion mellan personer med olika bakgrund bidrar till mångkulturell känslighet som påverkar den mångkulturella undervisningseffekten positivt (Kim & Connelly, 2019). Vittrup (2016) beskriver att pedagogerna i en studie tog upp att de firar olika högtider och då samtidigt samtalade om olika kulturer och deras innehåll. Lunneblad (2006) beskriver att arbetet med högtider skapade dilemman hos pedagogerna eftersom de ansåg att högtiderna hörde ihop med religion och menade att de inte ville diskutera religion då religiösa yttringar ansågs som privata. De hade inga problem med att fira högtider utan ville undvika att prata om det religiösa kring högtiderna. Pedagogerna hade som förslag att föräldrarna skulle komma och berätta om högtider de firade då pedagogerna själva saknade kunskap och material (Lunneblad, 2006). Ett annat sätt för förskolan att involvera vårdnadshavarna är att barnen får dela med sig av olika berättelser som de har med sig hemifrån och diskutera dessa tillsammans med pedagogerna (Strandberg, 2013). Detta arbetssätt menar dock författaren ställer krav både på ett öppet klimat i barngruppen, ett krav på föräldrarnas vilja att samarbeta men framförallt ett krav på läraren.

Karuppiah och Berthelsen (2011) belyser att pedagogerna kan presentera olika kulturer för barnen genom att lyfta fram olika traditioner, maträtter eller kläder. Denna typ av utbildning kan anses bli en turistinriktad undervisning och kan användas som ett hjälpmedel för att belysa likheter och skillnader. Däremot menar författaren att denna typ av undervisning inte

är tillräcklig för en god mångkulturell utbildning. I en studie av Lunneblad (2006) beskrivs det att pedagogerna valde att inte göra någon skillnad på barnen och lyfte därför enbart upp det som var gemensamt i olika kulturer och levnadssätt. Vidare lyfter han fram frågan kring vad det är som gör att någonting anses som gemensamt exempelvis varför det är mer gemensamt att fira jul och mindre gemensamt att inte fira jul. Till sist betonar Bunar (2001) att varje skola måste hitta sitt eget tillvägagångssätt när det gäller arbetet med mångkulturalitet då det inte går att ge en skola en lista punkter som ska uppfyllas för att motverka segregation.

3.0 Teoriavsnitt

I följande avsnitt presenteras arbetets valda teori.

3.1 Fenomenologi

Fenomenologin handlar om förståelsen av olika fenomen som blir tillgängliga genom vad vi upplever. I fenomenologin nås kunskap om fenomenet genom upplevelser där vikten ligger i att först förstå vad en upplevelse är. För att kunna förstå upplevelsen och dess innebörd krävs att vi lägger ifrån oss alla typer av antaganden så att vi kan förstå upplevelsen opåverkad (Allwood & Erikson, 2017). Ett fenomen kan vara ett ämne som är aktuellt i samhället (Fejes & Thornberg, 2015) vilket i vår studie handlar om fenomenet mångkulturellt arbetet med fokus på förskollärares upplevelser. Genom att använda oss av ett fenomenologiskt perspektiv kan vi utforska och undersöka förskollärares erfarenheter och förståelse av fenomenet mångkulturellt arbete (Christoffersen & Johannessen, 2015).

Alla människor har en egen livsvärld vilket är vår egen värld som vi upplever den och världen är uppbyggd av olika fenomen. Livsvärlden är den värld som finns tillgänglig för oss (Allwood & Erikson, 2017). I vår studie vill vi bilda oss en uppfattning om den livsvärld de intervjuade förskollärarna befinner sig, för att därigenom kunna förstå världen och fenomenet mångkultur bättre (Christoffersen och Johannessen, 2015). Förskollärarnas livsvärld skulle i vårt fall kunna påverkas av vilket område de jobbar i, då deras arbete är en del av deras erfarenheter. En fenomenologisk ansats innebär att försöker förstå världen som den framträder utan att anta att man vet någonting om den sedan tidigare och hela tiden se världen på nytt utan värderingar och normer. Genom att genomföra en kvalitativ studie där förskollärare intervjuas kring sina upplevelser av ett visst fenomen kan empirin sedan analyseras för att synliggöra de gemensamma delarna i svaren (Allwood & Erikson, 2017).

4.0 Metod

I denna del presenteras analysmetoden som används och studiens genomförande tillsammans med delar som etik och studiens trovärdighet.

4.1 Kvalitativ innehållsanalys

Innehållsanalys är en empirisk metod som används för att analysera både det manifesta innehållet och det latent innehåll i en samling av kommunicerat material (Krippendorff 2019). Enligt Bryman (2018) och Krippendorff (2019) används innehållsanalys i både kvalitativa- och kvantitativa undersökningar där metoderna varierar. Många av de kvalitativa analysmetoderna använder sig av tematisering där den kvalitativa innehållsanalysen är ett exempel. Genom att koda den insamlade och transkriberade datan kan man sedan skapa teman och tematisera resultaten (Bryman, 2018). En del av den kvalitativ innehållsanalysen innebär att hitta mönster i det insamlade materialet (Krippendorff, 2019). Detta beskriver Bryman (2018) som tematisk analys där olika mönster får olika koder i den insamlade data. Vidare omvandlas sedan dessa koder till olika teman som kan presenteras via citat från intervjuerna. Rubrikerna utformas sedan, utifrån citaten, i resultatdelen av själva arbetet för att synliggöra de teman som valts ut.

4.2 Genomförande

Den forskningsmetod som används i uppsatsen är en kvalitativ metod där intervjuer används som verktyg för att samla in information. Denna metod anses mest fördelaktig för vår studie då vi får möjlighet att ta del av förskollära tankar och åsikter på ett djupare plan än i en enkätstudie. Sju stycken förskollärare har intervjuats, fyra stycken i ett mångkulturellt område samt tre stycken i ett mindre mångkulturellt område. Då inte alla tog emot studenter på sina förskolor genomfördes tre intervjuer med hjälp av telefonsamtal och zoom-möte. I en av intervjuerna deltog två förskollärare vilket vi inte fått information om förrän intervjun påbörjades. Intervjuerna är semistrukturerade vilket innebär att vi har ett antal förutbestämda frågor med möjlighet till följdfrågor (Bryman, 2018). Genom att även ha intervjufrågor av öppen karaktär menar Bjørndal (2005) att mer djupgående data samlas in då fler detaljer av deltagarnas tankar och åsikter kan framkomma, vilket anses vara mest fördelaktigt för vår studie. För att skapa en god kvalitet på intervjuerna har vi tagit hänsyn till Bjørndals (2005) kvalitetsfaktorer för frågeformulering. Att frågorna har en tydlig koppling till problemområdet samt att de inte kräver kunskap från den intervjuade som hen inte besitter är exempel på faktorer som påverkar intervjukvaliteten. Intervjuerna spelades in så att de lättare skulle kunna

transkriberas för att säkerställa att ingen information missades. Intervjupersonerna fick information om detta innan för att säkerställa ett samtycke (Bjørndal, 2005). Intervjuerna transkriberades i sin helhet för att senare analyseras med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys. Kvalitativ innehållsanalys används genom att empirin lästs igenom och sedan kodats samt tematiseras för att synliggöra de mönster som empirin påvisat. Under analysarbetet tydliggjordes en hel del likheter och skillnader präglad av att det ena området var mer mångkulturellt sammansatt än det andra. Därefter formades strukturen kring hur resultatet presenteras i detta arbete. I resultatet presenteras ett citat från varje område som representerar ett gemensamt innehåll i de intervjuer som genomförts. Informanterna framhålls med fingerade namn i resultatdelen för att följa de forskningsetiska principerna. De förskollärare som intervjuats i ett mer mångkulturellt område har fått namnen Maria, Anna, Fia och Martin. I det mindre mångkulturella området har förskollärarna fått namnen Johanna, Cissi och Linda.

4.3 Urval

De 7 förskollärarna som intervjuades valdes utifrån ett kriteriebaserat urval. Med detta menas att ett eller flera kriterier måste uppfyllas för att personerna ska kunna delta i studien (Christoffersen & Johannessen 2015). I vårt fall är kriterierna att studien ska innehålla förskollärarna som representerar områden som har olika grad av mångkulturalitet representerat. Vi började med att välja ut två olika områden där vi ringde runt till förskolor och rekryterade informanter. I det mer mångkulturella området fick vi snabbt kontakt med förskollärare och bokade in 3 intervjuer. I det mindre mångkulturella området som valdes först var det enbart en förskollärare som kunde ställa upp på grund av rådande pandemi. Vi tackade nej till denna intervju och valde istället att byta till ett annat område och då fick vi snabbt kontakt med tre förskollärare som var villiga att delta.

4.4 Etik

I studien har vi tagit hänsyn till Vetenskapsrådets (2002) fyra forskningsetiska principer som är; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Förskollärarna informerades om detta genom informationsblanketten som mailades ut till deltagarna inför intervjun. I mailet framgick även forskningens syfte, informationen om att intervjuerna skulle spelas in samt information kring att förskollärarna när som hade möjlighet att avbryta sin medverkan. Inspelningarna raderas efter arbetets färdigställande vilket vi även gjorde förskollärarna uppmärksamma på.

4.5 Reliabilitet

För att arbetet ska vara tillförlitligt ska fyra kriterier vara uppfyllda. Det första kriteriet är trovärdighet som bland annat innebär att forskningen ska genomföras utifrån de regler som finns (Bryman, 2018). Detta har vi gjort genom att vi exempelvis har utgått från Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska principer. En teknik som Bryman (2018) presenterar för att förstärka resultatets trovärdighet är respondentvalidering vilket vi i vårt fall inte gjort på grund av rådande situation och tidsbrist. Det andra kriteriet är överförbarhet vilket innebär att studien presenteras på ett så utförligt och konkret sätt att andra har möjlighet att tillämpa studien i ett annat sammanhang med andra förutsättningar. Det tredje kriteriet är pålitlighet och handlar att alla stegen i forskningsprocessen går att utläsa och förstå. Vi har deltagit i seminarier där kurskamrater och handledare läst och gett respons på texten under processens gång där responsen till stor del stöttat i förtydligandet av texten. Det fjärde och sista kriteriet som Bryman (2018) lyfter är möjlighet att styrka och konfirmera, vilket innefattar att forskaren inte medvetet låter egna åsikter och värderingar påverka resultatet. Genom att vi är två forskare kan vi motverka att personliga åsikter och värderingar förändrar resultatet. Vår förståelse kan trots detta ha påverkat resultatet men vi har försökt att ge akt på detta genom att använda oss av transkriberingarna och fokusera på vad förskollärarna sagt i utdragen.

5.0 Resultat och Analys

Resultatet är uppdelat i teman över hur förskollärarna upplever mångkultur och arbetet med mångkultur. Vi har valt att benämna dessa teman med representativa citat från intervjuerna med förskollärarna: “Att man kommer från olika kulturer”, “Det är grymt” / “Vi gör det för att vi måste”, “Det är lättare på andra sidan stan”, “Mer kött på benen”, “Bara det som är kopplat till Sverige”, “Det är väl mer människors lika värde” och “Det bara rullar på”. Under varje tema presenteras två citat där det första är från ett mer mångkulturellt område och det andra från ett mindre mångkulturellt område. Citaten är till viss del korrigerade för att göra dem mer läsvänliga utan att ändra innebörden i det förskollärarna säger.

5.1 “Att man kommer från olika kulturer”

När vi resonerade kring definitionen av mångkultur gav intervjupersonerna följande uttryck för sina upplevelser av det mångkulturella.

Utdrag

Att man kommer från olika kulturer, eller att man lever i samhällen med många kulturer som är blandade. /.../ En kultur är ju ett socialt mönster, skulle jag kalla det. Och det är inte, jag tycker inte att det är statistiskt utan det är något som förändras över tid. Yttre influenser påverkar den rådande svenska kulturen till exempel och den blandas upp. Martin (mångkulturellt område)

Analys

Av utdraget framgår det att förskolläraren upplever att mångkultur är föränderligt samt består av många kulturer tillsammans i ett samhälle. Samtidigt väljer förskolläraren att definiera kultur som ett socialt mönster vilket innebär att begreppet får ett bredare fokus som inte bara handlar om etnicitet och nationalitet. Utifrån citatet ovan kan vi utläsa att den svenska kulturen förändras när andra kulturer tillförs i det svenska samhället vilket är någonting vi kan utläsa utifrån förskollärarens uppfattning av yttre influensers påverkan på den svenska kulturen. I det mångkulturella samhället finns många olika sociala mönster som samexisterar och kan skapa en ny gemenskap. Förskolläraren uttrycker även sin upplevelse kring att kulturer är föränderliga och därav kan hans upplevelse av mångkultur också förändras.

Utdrag

Spontant tänker man ju kultur, olika identitet, alltså att man kommer från olika länder och olika kultur, men samtidigt så har vi ju en egen kultur med oss hemifrån. Asså även om man har svensk som identitet så har man ju olika kultur som man tar med sig. Cissi (mindre mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren påpekar att hon upplever att det finns olika kulturer inom ett och samma land. Genom hennes uttalande gällande egna kulturer hemifrån tolkas hennes upplevelse som att varje familj och individ har sin egen kultur även om de ingår i ett större samhälle som präglas av en gemensam kultur. Utifrån förskollärarens upplevelse kring kultur som både landstillhörighet samt hemkultur kan hennes upplevelse kring mångkulturalitet ses som någonting bredare än bara de olika identiteter som hon först kopplat till olika länders kulturer. Förskollärarens upplevelse visar på att hon tycker att det är viktigt att lyfta fram barnens egna individuella kulturer i relation till den gemensamma kulturen på förskolan samt i samhället.

De individuella kulturerna innefattar både en eventuell koppling till ett annat land men framför allt den kultur och tradition som finns i det egna hemmet.

Sammanfattande analys

Båda citaten ovan påvisar att förskollärarna upplever mångkultur som brett. Definitionen varierar med en gemensam grund i begreppet kultur vilket i sig även har en varierande definition både utifrån nationalitet och traditioner i det egna hemmet. En annan likhet vi kunnat utläsa är att förskollärarna upplever olikheter även inom den svenska kulturen då den Martin betonar att den svenska kulturen är föränderlig medan Cissi lyfter fram att det finns olika kulturer och identiteter oberoende av landstillhörighet och nationalitet. Detta betonar vikten av mångkulturellt arbete i förskolan för att belysa de olikheter som finns i det samhälle vi lever i.

5.2 "Det är grymt" / "Vi gör det för att vi måste"

I denna del presenteras utdrag från intervjun där förskollärarna berättar om sina upplevelser kring varför man ska jobba med mångkultur i förskolan.

Utdrag

Att ha olika kulturer, det är ju någonting man bara wow, jag vet inte hur man ska förklara men för mig är det ju så att man lär känna varandra, man ser varandra. Det är så viktigt, hela Sverige står ju för det liksom, att man ska få va den man är. Det känns som att här vill man ju va för att man ska lyfta det här, för att det är så viktigt och att man har så mycket att ge varann och dela med varann. Så för mig som pedagog är det liksom en fantastisk sak att få va här. Maria (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren talar på ett sådant sätt att hennes upplevelse av att jobba mångkulturellt framstår som väldigt positiv. Hon stakar sig på orden vilket kan bero på hon upplever ämnet som så stort och viktigt att hon har svårt att formulera sina upplevelser. Detta skulle kunna grunda sig i hur hennes erfarenheter påverkar hennes upplevelse av det samhälle hon lever i och även kan påverka hennes inställning till mångkulturellt arbete. Genom att förskolläraren lyfter att människor lär känna varandra och ser varandra i ett mångkulturellt område tolkas

hennes uppfattning av mångkulturellt arbete som berikande för både barn och pedagoger. Hennes upplevelse kring mångkulturalitet som berikande kan vara anledningen till att hon jobbar på ett mångkulturellt område samt upplever det mångkulturella som positivt. Hon beskriver sin upplevelse av att det är positivt på ett sätt som kan tolkas som att hon upplever det mångkulturella arbetet som meningsfullt både för henne som person och för samhället i stort att få jobba med detta viktiga ämne som grundar sig i exempelvis mänskliga värden. I citatet kan vi utläsa att förskolläraren upplever mångkultur som en viktig del av förskolans utbildning då hon beskriver Sverige som mångkulturellt samt att Sverige står för allas lika värde. Utbildningen i förskolan blir en grund till barnens möjlighet att leva och samexistera i ett mångkulturellt samhälle.

Utdrag

Vi går igenom alla områden vi jobbar med och då har vi sett att vi jobbar, att vi brister lite i att jobba med mångkultur, asså där har vi rödmarkerat. För vi har inte jobbat så mycket med det. Linda (mindre mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren talar om arbetet med mångkultur på ett sätt som tolkas som att arbetet ska göras för att det står i läroplanen för förskolan, då hon beskriver det som ett område de ”måste” jobba mer med. Hon lyfter detta som en av orsaken till att mångkulturellt arbete bedrivs vilket påvisar att de har läroplanen med i sitt arbete. Utifrån denna upplevelse tolkas det som att arbetet med mångkulturalitet till viss del upplevs som ett tvång. Förskollärarens upplevelse kring bristerna i nuvarande arbetssätt visar på att hon är medveten och vill utveckla. Samtidigt visar hennes upplevelse att arbetet inte är obefintligt utan under uppbyggnad och utveckling vilket kan innebära att förskolläraren värdesätter det arbete de utför samt vikten av att hela tiden utvärdera sitt arbete.

Sammanfattande analys

Utifrån hur förskollärarna beskriver sina upplevelser av varför mångkulturellt arbete utförs kan vi se att de ser olika ut beroende på i vilket område de arbetar. Förskollärare på ett mer mångkulturellt område beskriver anledningen som givande och positiv på många sätt medan förskollärare i ett mindre mångkulturellt område mer beskriver det som ett måste utifrån olika

styrdokument och självskattning. Vi tolkar även det som att det till viss del handlar om i vilken grad det faller sig naturligt utifrån förskollärarnas upplevelser i de olika områdena.

5.3 "Det är lättare på andra sidan stan"

Förskollärarna uttrycker sina upplevelser av att arbetet med mångkultur i förskolan blir lättare med en mångkulturell barngrupp.

Utdrag

Ja men det vill man ju, asså man vill bara det när barnen kommer från 10 olika och har 10 olika länder eller språk så vill man ju det. Så det är ju bara det att man vill lyfta det. Och sen har vi ju också några som är från andra länder som pedagoger och då blir det ju också ytterligare en dimension. Maria (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren uttrycker sin upplevelse kring att viljan att arbeta med mångkultur blir större när mötet med mångkultur kommer naturligt på förskolan. Mångkultur på förskolan tolkar vi som att förskolläraren upplever som naturligt när barngruppen har kopplingar till flera olika länder och språk. Arbetet i sig är också något som förskolläraren upplever kommer naturligt i flera dimensioner. Förskollärarens beskrivning av mångkulturell representation i flera dimensioner kan tolkas som någonting hon upplever som positivt för utveckling och lärande både för barn och personal i förskolans verksamhet. Hennes upplevelse kan vi tolka som att ett positivt utbyte både mellan barnen, mellan pedagogerna och mellan barn och pedagog sker när många olika språk samexisterar i samma förskoleverksamhet.

Utdrag

Nu har vi inte så mycket invandrare här. Jag har jobbat på andra sidan stan också där det är betydligt mycket mer men samtidigt så är väl (namnet på förskolan) den som har flest i området. Samtidigt måste man ju jobba så mycket mer med allas lika värde på denna sida än mycket som kommer av sig själv på andra sidan. /.../ Och det är väl där, man behöver ju inte heller prata om någonting om vi inte har det, tänker jag. /.../ Man behöver ju inte sätta igång

processer hos barnen om inte det behövs heller. Cissi (mindre mångkulturellt område)

Analys

Utifrån förskollärarens beskrivning av att arbetet på andra sidan stan är lättare kan vi utläsa att hon upplever det som att arbetet med mångkultur blir enklare om många kulturer finns representerade i barngruppen. Hennes upplevelse pekar alltså på att det mångkulturella arbetet, som sker i ett mindre mångkulturellt område, blir svårare att inkludera i verksamheten då mångkultur inte förekommer naturligt. Vi kan utläsa fördomar i form av att de som jobbar i mångkulturella områden har lättare att nå upp till målen om mångkultur i läroplanen. Förskolläraren talar om sin förskola på ett sådant sätt att vi ändå tolkar det som att hon upplever ett behov av att jobba mångkulturellt då hon uppger att det är den förskolan som är mest mångkulturell i området. Däremot upplever hon inte det mångkulturella arbetet som ett stort behov på de förskolor där flera kulturer inte finns representerade. Hon beskriver sin upplevelse kring att de egentligen inte behöver arbeta med ämnet för barnens skull då de inte rör barnen lilla värld vilket kan tolkas som att barnen inte skulle förstå.

Sammanfattande analys

I dessa två analyser synliggörs stora skillnader i förskollärarnas upplevelser om när det är viktigt att arbeta med mångkulturalitet och vilka konsekvenser det kan få. Förskolläraren i det mer mångkulturella området upplever att både barn och pedagoger utvecklas och lär sig mycket av att arbeta mångkulturellt. Förskollärarens upplevelse i det mindre mångkulturella området menar däremot att det gör barnen mer förvirrade då de ändå inte möter olika kulturer i din vardag.

5.4 "Mer kött på benen"

Förskollärarna uttrycker en önskan av kompetensutveckling och utbildning under frågor om vidare arbete och svårigheter med mångkulturellt arbetet.

Utdrag

Jag tycker att personalen, alla som är anställda och jobbar på just något sånt område behöver ha en kontinuerlig vidareutbildning eller kompetensutbildning

just om hur man kan jobba och bemöta såna familjer som kommer från olika länder. Anna (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren uttrycker sin upplevelse att det finns ett behov av kompetensutveckling kring mångkultur för förskollärare. Utifrån citatet kan tolkningen göras att behovet inte är lika stort i mindre mångkulturella områden. Vi kan även utläsa hennes upplevelse kring vikten av att kompetensutvecklingen blir kontinuerlig. Detta kan bero på erfarenhet och upplevelser som förskolläraren tidigare mött i sin profession i ett mer mångkulturellt område. Förskollärarens tal om varför behovet finns kan tolkas som att hon upplever att förskollärare saknar kompetens kring att utföra de vardagliga situationer som kan uppstå i mötet med människor från olika länder.

Utdrag

Nu har vi ju fått in en del böcker så man läst på också. Så det är ju litteratur så klart, ju mer vi har, kött på benen, så blir man ju mer bekväm och kommer kunna jobba lättare för det. Cissi (mindre mångkulturellt område)

Analys

Här beskriver förskolläraren sin upplevelse kring behovet av att vara bekväm i sitt arbete. En tolkning är att hon upplever att arbetet uteblir när förskollärare inte känner sig tillräckligt bekväma i att arbeta med mångkulturalitet. En bekvämlighet kan skapas genom att få mer kompetens vilket förskolläraren uttrycker kan ske med hjälp av litteratur inom området. Vi kan dock utläsa ur citatet att förskolläraren har fått möjlighet till att läsa på och bli mer bekväma då Cissi lyfter att de fått in en del litteratur kring mångkulturellt arbete. Därefter kan vi även utläsa att förskolläraren upplever att utökad kompetens gynnar utvecklingen av det mångkulturella arbetet i förskolans verksamhet.

Sammanfattande analys

En mångkulturell kompetens upplevs, av båda förskollärarna, som viktig för att arbeta med och utveckla det mångkulturella arbetet i förskolan. De lyfter på två olika sätt fram, hur ny kunskap kan erövrats, där Maria menar att kompetensutveckling är viktigt medan Cissi mer lyfter fram att det räcker med litteratur. Även orsaken till varför förskollärarna upplever det

som viktigt skiljer sig åt. Förskollärare i det mångkulturella området upplever behovet av utökad kompetens för att kunna möta exempelvis vårdnadshavare medan förskollärare i det mindre mångkulturella området menar att det är viktigt för att utveckla arbetet. Cissis önskan av mer mångkulturell kompetens går att tolka som en konsekvens av att hon i ett mindre mångkulturellt område anser det vara svårt att inkludera det mångkulturella i verksamheten. Marias önskan däremot bygger på de upplevelser av utmanande situationer som kan uppkomma i verksamheten på en förskola i ett mångkulturellt område.

5.5 “Bara det som är kopplat till Sverige”

Här presenteras förskollärarnas upplevelser av att kritisk granska sitt arbete.

Utdrag

Vi pratar aldrig och vi visar inte alls våra föräldrar att vi har nån kunskap eller aning om att det har varit Ramadan. Förstå ni? Då blir det bara att även om vi pratar om att vi jobbar mångkulturellt, men det dom ser och det dom hör är ju egentligen bara det som är kopplat till Sverige och svensk tradition eller europeisk tradition. Men inte så mycket det andra, och då undrar jag jobbar vi verkligen asså mångkulturellt, eller vi bara tror det och vi bara säger det? Anna (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren ställer sig frågan om de verkligen jobbar mångkulturellt då hon upplever att det inte framstår så för föräldrarna. Detta kan tolkas som att hon då är kritisk till om de verkligen jobbar med någonting annat än den svenska och europeiska kulturen även om de hela tiden pratar om att de jobbar mångkulturellt. Utifrån hur förskolläraren beskriver det nuvarande arbetet tolkar vi hennes upplevelse som att hon har kunskap och erfarenhet om olika kulturer och deras traditioner. Frågan är om hon egentligen ifrågasätter verksamhetens innehåll eller mer ifrågasätter hur verksamhetens innehåll förmedlas till föräldrarna, utifrån sin upplevelse av att de enbart lyfta den svenska kulturen för föräldrar. Vilket skulle kunna innebära att de jobbar mångkulturellt fast de missar att visa det utåt.

Utdrag

Det är det vi håller på med, det är det vi måste bli bättre på. Och det är där vi har diskussioner just nu, hur vi ska göra. /.../ Det är ju en viktig del i förskolan och det är nått vi måste bli bättre på. Linda (mindre mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren uttrycker sin upplevelse om att de måste jobba mer med det mångkulturella. Genom självskattning har de kritiskt granskat sin verksamhet och därmed upptäckt utvecklingsområden och jobbar nu för att utveckla arbetet. Utifrån förskollärarens ord förstår vi att hon upplever det mångkulturella arbetet som en viktig del av förskolans verksamhet. Vi tolkar det som att det först är när förskolläraren aktivt gör valet att granska arbetet som de mångkulturella bristerna upptäcks. Det utvecklande arbetet är något som förskolläraren inte står själv i utan som görs tillsammans i arbetslaget. Vi tolkar förskollärarens upplevelse av detta som positiv, både att de arbetar med utvecklingen av det mångkulturella arbetet och att det arbetar med det tillsammans.

Sammanfattande analys

Båda förskollärarna granskar kritiskt de arbete som genomförs. En skillnad som dock kan ses är hur granskningen genomförs olika. Förskolläraren i det mångkulturella området lyfter granskningen självmant vilket vi tolkar som en ärlig fundering. Den granskning som däremot görs i det mindre mångkulturella området sker mer organiserat genom att den görs i hela arbetslaget vilket kan tolkas som att det är en uppmaning uppifrån som görs på en utsatt tid, till exempel på en planering. Bådas granskningar kan ändå medföra en utveckling i verksamhetens arbete.

5.6 "Det är väl mer människors lika värde"

Förskollärarna upplever att det mångkulturella arbetet kan handla om mer än bara flaggor och traditioner.

Utdrag

Ja lite mer åt det hållet, det är ju väldigt lätt att mångkultur kopplas till flaggor, olika kulturer, olika traditioner. Men vi pratar jättemycket om, hela tiden om det som skiljer oss, hur olika vi är. Det finns egentligen jättemycket som är

gemensamt men vi betonar inte detta så jättemycket utan vi pratar helst om olikheter. Anna (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren beskriver sin upplevelse kring att arbetet med mångkulturalitet ofta kopplas till flaggor, olika kulturer eller traditioner där olikheter lyfts upp. Detta tolkar vi som att hon upplever en vilja att arbetet ska få ett bredare fokus där även likheter synliggörs då hon beskriver sin att det finns mycket som alla har gemensamt. Med detta sagt menas det inte att förskolläraren inte upplever att olikheterna är viktiga att lyfta, tvärtom kan det tolkas som att hon upplever olikheterna viktigare att betona samtidigt som hon har en önskan om att likheterna får en större plats i arbetet. Förskollärarens ord går att tolka som att hon ställer sig kritisk till arbetet med flaggor då hon upplever det som icke tillräckligt i arbetet med mångkulturalitet. Hennes ord tolkas som att hon upplever att likheterna syns då hon betonar att dom finns, dock upplever hon att arbetet med likheter är för svagt för att framhäva allas lika värde.

Utdrag

Jo men just det att lyfta att vi människor ser olika ut kanske men ändå ser vi helt lika ut med två ögon och en näsa. Det blir naturligt att ja få in likheter och olikheter så. Det är väl mer människors lika värde kanske och att det finns olika familjekonstellationer eller olika bakgrund. Johanna (mindre mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren lyfter sin upplevelse av att det mångkulturella arbetet kan handla om mer än länder, språk och kulturer. Hon uttrycker även sin upplevelse av att arbete med olikheter och likheter tillhör kategorin mångkulturellt arbete i förskolan. Vi tolkar det som att förskolläraren upplever hemkultur som en viktig del för det mångkulturella arbetet, där barnen får möta olika familjekonstellationer som har betydelser för förståelsen av vårt samhälle. Förskolläraren presenterar en idé för arbetet med mångkultur för att göra arbetet förståande även för de barn som inte till vardags möter människor från olika länder. Detta tolkar vi som att förskolläraren upplever att barnen behöver möta saker de inte är vana vid men att arbetet bör utformas så att det blir förståeligt för barnen.

Sammanfattande analys

Båda förskollärarnas upplevelser tolkas som att de anser att arbetet med mångkultur bör ha sin grund i allas lika värde. I det mindre mångkulturella området kan vi tolka att arbetets grund till viss del beror på att människors lika värde är en aspekt som faller sig naturligt oberoende av barngruppens sammansättning. I det mer mångkulturella området kan vi tolka förskolläraren som att hon upplever att mångkulturellt arbete i form av flaggor, kulturer och traditioner kommer automatiskt och lite väl lätt när barngruppen är berikad med många olika kulturer. Anna kan även tolkas som att hon upplever att arbetet med likheter och allas lika värde kräver mer från förskollärarna än arbetet som hon upplever kommer naturligt. Däremot betonar båda förskollärarna vikten av att arbeta med allas lika värde.

5.7 "Det bara rullar på"

I denna del tas det upp om förskollärarnas upplevelse av det konkreta arbetet med mångkultur i förskolan.

Utdrag

Vi har ju ett släkträd. Där man sitter tillsammans med föräldrarna, till exempel på uppföljningssamtal eller inskolningssamtal. Där man pratar lite om var dom kommer ifrån och hur ser det ut där och hur ser familjen ut. Vart finns familjen, övriga familjen, släktingar? De är inte säkert att dom finns i hemlandet utan dom kanske är utspridda över hela, ja hela världen mer eller mindre. Så vi får ta del av den biten också, med hjälp av det här släkträdet, som faktiskt är riktigt spännande. Fia (mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren lyfter ett av arbetssätten som de valt att använda och uttrycker även sin upplevelse av arbetet som positiv. Utifrån förskollärarens ord kan vi tolka att förskolläraren upplever det som viktigt att involvera barnens hela familjer för att ta vara på och synliggöra barnens bakgrund för att kunna möta barnet som individ. Förskolläraren upplever att hennes erfarenhet förberett henne på att möta alla barn oavsett hur deras bakgrund och erfarenheter ser ut. Genom att hon lyfter fram arbetssättets fördelar synliggörs hennes upplevelse av att barnet påverkas av familjens ursprung och bakgrund. Dessutom synliggör det att förskolläraren upplever detta som en viktig aspekt för förskolans personal att ha kunskap

kring. Genom ett och samma arbetssätt, som i detta fall är ett släkträd, kan både barn och pedagoger få ta del av en bred kunskap om kulturer. Tack vare ett arbetssätt där vårdnadshavare inkluderas främjas även förskolans viktiga arbete med föräldrakontakt. Precis som förskolläraren lyfter kan arbetet vara en naturlig del av exempelvis inskolningssamtalet vilket kan visa för föräldern att det finns ett intresse för barnets bakgrund.

Utdrag

Vi pratar till exempel om det här med, vilka traditioner vi firar på våran förskola. Det har bara såhär rullat på att man firar, kanske jul och påsk och varför firar vi just dom högtiderna och varför firar vi inte andra högtider? /.../Vi har sagt att vi ska göra ett slags årshjul och kolla lite vilka traditioner vi firar i Sverige och vilka traditioner man firar i andra länder. Och sen, hur vi tycker att vi ska fira det här på denna förskola. Linda (mindre mångkulturellt område)

Analys

Förskolläraren beskriver sin upplevelse av både deras nuvarande arbete samt hur de vill utveckla sitt arbete framöver. Hon har en tydlig syn på hur hon upplever att arbetet bör utvecklas vilket även påvisar att hon har en god insyn i det nuvarande arbetet och dess utvecklingspotential. Dessutom kan det peka på Lindas vilja att jobba mångkulturellt. Traditionerna blir här den centrala delen i det som förskolläraren väljer att lyfta fram vilket kan tolkas som att hon upplever traditioner som en viktig del i olika kulturer och barnens möte med mångkultur. Hon beskriver sin upplevelse av att verksamheten lyfter det som ligger närmast till hands, vilket i detta fall är de svenska traditionerna. I det arbete som förskolläraren lyfter som kommande kan pedagogerna tillsammans med barnen skapar ny kunskap kring andra kulturers traditioner och på så sätt involverar det mångkulturella mer i verksamheten.

Sammanfattande analys

Båda förskollärarna beskriver olika konkreta aktiviteter som de använder sig av för att närma sig barnen bakgrund och inkludera mångkultur i verksamheten. På grund av barngruppernas olikheter kan vi även se att arbetet har utformats på olika sätt. Utifrån förskollärarnas uttryck kan vi se en skillnad i deras inställning där Fias upplevelse kan tolkas som positiv då hon uttrycker arbetet som spännande medan Lindas upplevelse kan tolkas som mer

arbetskrävande. Förskollärarnas inställningar skulle kunna bero på deras erfarenheter från de olika områdena. En gemensam upplevelse från det två förskollärarna är att det mångkulturella arbetet inte är något som bara kan rulla på utan att det kräver arbete och engagemang. Fia lyfter att det kräver ett intresse från pedagogerna om barnens bakgrund och Linda uttrycker sin upplevelse av att arbetet till största del inkluderar de svenska traditionerna om man inte medvetet jobbar för att inkludera mer.

6.0 Diskussion

I följande avsnitt diskuteras resultatet i relation till tidigare forskning och egna erfarenheter. Avsnittet är indelat i olika teman kopplade till studiens syfte och frågeställning. De teman som förekommer i diskussionen är upplevelse av mångkultur, barngruppens sammansättning, varför mångkulturellt arbete samt hinder och utveckling.

6.1 Upplevelse av mångkultur och mångkulturellt arbete

Under en av de första frågorna som ställdes till förskollärarna framkom stora likheter kring hur begreppet mångkultur definieras. Utifrån förskollärarnas upplevelser kan vi tolka att det finns en gemensam samhällelig definition av begreppet mångkultur. Detta skulle kunna resultera i att förskollärarna har fått en upplevelse av mångkultur som i grunden kanske inte är deras egen utan präglas av samhället. Den samhällelige gemensamma definition som till viss del synliggjorts i resultatet kan dock resultera i en likvärdig utbildning i förskolan med samma mångkulturella utgångspunkt. Forskning är kritisk till om definitionen kring mångkulturalitet är tillräckligt tydlig för att förskollärare ska kunna tolka och förstå olika styrdokument (Lunnerblad, 2006). Denna otillräckliga definition skulle kunna vara anledningen till de breda och till viss del varierande upplevelser vi tagit del av gällande att mångkultur är mer än olika nationaliteter. Utifrån våra egna erfarenheter och de resultat vi fått fram har vi kunnat se skillnader gällande inkluderandet av mångkultur i förskolors verksamhet. De skillnader i definitionen av mångkultur samt mångkulturellt arbete som resultatet visat var bland annat att flera förskollärare lyfte en upplevelse av begreppen där de inte sätter stopp vid nationaliteter utan fokuserar mer på allas lika värde. Beroende på i vilket område de arbetar sågs en skillnad gällande vilket fokus de hade kring allas lika värde, exempelvis att det i det mer mångkulturella området fokuserade mer på kultur utifrån nationaliteter medan de i det mindre mångkulturella området fokuserade mer på olika kulturer inom den svenska nationaliteten. Dessa skillnader kan bero på olikheter i definitionen och upplevelser av begreppen

mångkultur och mångkulturellt arbete. Pevec (2018) betonar att förskollärares attityder, inställning och professionalism påverkar deras arbete. De skillnader som vi sett kan därför också bero på förskollärarnas erfarenheter, kunskap och attityd gällande mångkulturalitet. De skillnader som finns i förskolornas verksamhet kan resultera i att barnen inte får möjlighet till en likvärdig utbildning, vilket i sin tur kan vara en anledning till de kulturella klyftor som finns i vårt samhälle. Resultatet pekar även på hur vissa förskollärare upplever att det finns olika kulturer även inom den svenska kulturen, även kallat hemkultur. En upplevelse som uppkom när vi tog del av förskollärarnas beskrivningar av begreppet mångkulturalitet var om det verkligen är mångkultur som diskuteras när fokus ligger på den individuella kulturen inom exempelvis den svenska kulturen. Detta upplevde vi var någonting som såg helt olika ut hos förskollärarna då vissa upplevde de svenska kulturella olikheterna som mångkultur. Utifrån detta ställer vi oss frågan om vår definition av ett mångkulturellt område verkligen är korrekt då alla områden har olikheter oavsett hur många olika nationaliteter som samexisterar. Är då alla områden mångkulturella både i Sverige och i resten av världen?

6.2 Barngruppens sammansättning

En stor likhet som framkom under intervjuerna var att alla förskollärarna uttryckte sina upplevelser kring att arbetet med mångkultur blir lättare i grupper där flera olika kulturer är representerade. Förskollärarna i det mångkulturella området lyfte dock fram att de upplever att arbetet inte sker automatiskt när barngruppen anses som mångkulturell vilket även Eklund (2003) och Gayle-Evans (2004) bekräftar. Det som kan ses som positivt i en barngrupp med mång olika kulturer är att förskollärarna hela tiden blir påmind om det mångkulturella arbetet. Detta i sin tur kan resultera i att arbetet sker och hela tiden utvecklas då olika kulturer tillkommer eller försvinner från barngruppen. Detta är även en stor möjlighet för förskollärarna att utveckla sin kunskap kring olika kulturer. Däremot finns det flera olika aspekter som kan anses som utmanande i ett mångkulturellt område. Förskollärarna lyfte sina upplevelser av aspekter som språk- och kulturkrockar. Dessa aspekter kan vara svåra för förskollärarna i ett mindre mångkulturellt område att upptäcka då de kanske inte har samma erfarenheter.

En annan upplevelse som synliggjordes i en intervju från det mer mångkulturella området är vikten av att vara självkritiskt gällande hur arbetet faktiskt ser ut. Förskollärare i det mindre mångkulturella området lyfter att de använder sig av självskattning vilket visar på att de är medvetna om att arbetet har brister och har stor potential att utvecklas. Genom att tänka

självkritiskt kan både verksamhet och förskollärare utvecklas vilket skulle kunna resultera i en bredare utbildning för barnen. Whalen (2019) menar att utbildningen påverkas av förskollärarnas vilja att kritiskt granska sin egen insats, förhållningssätt och kunskap. Om den självkritiska synen uteblir är risken att barnen inte möter det mångkulturella arbetet i förskolan. Däremot möter barnen i mångkulturella områden barn med andra kulturer vilket automatiskt ger dem en bredare erfarenhet än de barn som aldrig möter andra kulturer. Utifrån detta blir det mångkulturella arbetet viktigare i det mindre mångkulturella området samtidigt som vilken av en mångkulturell utbildning är extra viktig för de barn som lever i ett mer mångkulturellt område. För att kunna leva och samexistera i ett mer mångkulturellt område krävs det att individerna har kunskap och respekt gällande andra kulturer.

6.3 Varför mångkulturellt arbete

Inom det mångkulturella området beskrev förskollärarna sina upplevelser kring hur givande det mångkulturella arbetet är genom att lyfta positiva känslor gällande föräldrakontakt, kunskapsutbyte samt barns- och förskollärares utveckling. De som inte möter det mångkulturella arbetet blir med andra ord utan just denna aspekt gällande en bredare positiv erfarenhet kring olika kulturer. Genom att barn lär sig mer om mångkultur skapar de större empati vilket Vittrup (2016) beskriver är viktigt. När barn möter pedagoger med en positiv inställning till mångkulturellt arbete är chansen stor att de möter och utvecklar sin mångkulturella kunskap, vilket i sin tur kan resultera i en ökad empati och förståelse hos barnen. Därav är det viktigt att alla barn, oberoende av var de växer upp, får möta pedagoger med en positiv inställning kring mångkultur. Om förskollärare utbildar barnen i tidig ålder kan det bidra till att förbereda barnen på att samexistera i ett mångkulturellt samhälle. Vidare beskriver Sadler (2007) att det mångkulturella arbetet kan bidra till att minska klyftor mellan vårdnadshavare och förskollärare samt förebygga fördomar. Om arbetet uteblir är risken större att klyftor uppstår samt att fördomarna i samhället ökar.

I det mindre mångkulturella området tolkar vi förskollärarnas upplevelse av arbetet som svårt och som ett krav. Upprepade gånger lyfter förskollärarna att det mångkulturella är en del i läroplanen och därav en del av verksamheten. Till skillnad från förskollärarna i det mångkulturella området beskriver de att de upplever arbetet mer som ett jobb än en intressant del i verksamheten. För att kunna undervisa om mångkultur på ett korrekt sätt behöver förskolläraren rätt kunskap om och attityd till ämnet (Karuppiah & Berthelsen, 2011). Om förskollärarna ser det mångkulturella arbetet som ett krav kan det resultera i att det

mångkulturell i verksamheten inte blir lika givande för barnen jämfört med i det mångkulturella området där förskollärarna upplevde ett större intresse och visade en positivare attityd. Detta syns även tydlig då vi tagit del av förskollärares upplevelse kring att det mångkulturella arbetet inte är nödvändigt i barngrupper där barnen inte möter det naturligt i sin vardag både på och utanför förskolan. Det blir tydligt att förskollärarna upplever en oro kring att inkludera undervisning av något som barnen kan ha svårt att ta på, däremot är det mångkulturella en viktig del av förskollärarnas uppdrag. Mångkultur är även något som enligt barnkonventionen ska ingå i barnens utbildning och är därmed ett lagstadgat krav (UNICEF, 2018). För att ge barnen goda möjligheter till att kunna samexistera i vårt samhälle är det mångkulturella viktigt i barnens utbildning oavsett var barnen bor och vilka erfarenheter barnen har med sig. När det handlar om att inkludera det som kanske kan kännas främmande för barnen är det viktigt, som förskollärare, att ha kunskap kring ämnet och att hitta konkreta arbetsätt.

Förskollärarna lyfter sina upplevelser av olika arbetsätt som kan användas för att inkludera det mångkulturella i verksamheten. Detta är alla olika sätt att göra det mångkulturella begripligt för barnen däremot kan vi se riskerna att arbetet får mer en "happening" karaktär. Med detta menar vi att aktiviteten sker vid endast ett eller två tillfällen istället för att vara ett längre projekt, där barnen får mer tid att skapa förståelse, vilket förskollärare i det mångkulturella området uttrycker en önskan om. Problemet med aktiviteter med "happening" karaktär kan bli att barnen inte får hela bilden och därmed inte skapar en förståelse. Detta kan vi tolka som att den kvalitativa mångkulturella utbildningen, som Abdulla och Abdulla (2018) betonar som viktig, uteblir trots att det mångkulturella inkluderas i verksamheten. Precis som Karuppiah och Berthelsen (2011) belyser att pedagogerna kan använda en turistinriktad undervisning som ett hjälpmedel för att belysa likheter och skillnader kan även aktiviteter med "happening" karaktär användas som en uppstart för ett vidare arbete. Så länge förskollärarna har en förståelse för konsekvenserna som kan uppstå med den turistinriktade undervisningen bör arbetet med mångkultur ändå kunna utvecklas till en kvalitativ utbildning.

6.4 Hinder och utveckling

Förskollärarna uttryckte sin upplevelse kring att frågorna gällande hinder var svåra att svara på. En del som var gemensamt för förskollärare både från de mångkulturella och det mindre mångkulturella området var önskan om kompetensutveckling. Även om förskollärarna uttryckte att kompetens inte sågs som ett hinder upplevdes en utvecklad kompetens som

gynnande för arbetet. Med en större kompetens uttryckte förskolläraren att det kände sig mer bekväma i arbetet. Att förskollärarnas kompetens och därmed utbildning är viktigt för att kunna införa en kvalitativ mångkulturell utbildning är även något som forskningen lyfter (Acar-Ciftci, 2016; Akar och Ulu, 2017 och Sadler 2007). Utifrån detta kan vi se hur viktigt det är att förskollärare får rätt och bred utbildning för att kunna skapa utvecklande och gynnande mångkulturella aktiviteter i verksamheten. Vår upplevelse av den mångkulturella utbildningen har varit positiv, dock kan vi efter denna studie tillsammans med forskning och förskollärarnas upplevelser, önska en utveckling för att ge förskollärare mer trygghet i arbetet med mångkultur. En risk vid för smal utbildning kan vara att förskollärare upplever sig mindre trygga och därav väljer att inte inkludera det mångkulturella arbetet i verksamheten.

En annan problematik som förskollärarna upplevde var tiden, även om de inte valde att benämna det som ett hinder. Flera förskollärare uttryckte på olika sätt en önskan om att få möjlighet att starta ett mångkulturellt arbete som får ta tid. Genom att ha en form av mångkulturellt projekt under en längre tid kan barnen få en större kunskap om det mångkulturella. Däremot finns risken att ett större fokus på det mångkulturella påverkar övriga områden i förskolans verksamhet negativt genom att ta för mycket tid. Samtidigt är det ett viktigt ämne för att skapa ett bättre samhälle vilket medför att det kan få ta tid. Salder (2007) lyfter fram att det mångkulturella kan användas som en väg för att uppnå även andra ämnesmål och därav inte behöver konkurrera om tiden. Istället för att ta tid från andra ämnen kan man inkludera olika ämnen i det mångkulturella arbetet. Genom att göra detta kan arbetet med mångkultur bli mer naturligt och på så sätt skulle det även kunna upplevas som mindre krävande.

7.0 Slutsats

Utifrån vår studie kan vi dra slutsatsen att förskollärarna till viss del upplever arbetet med mångkultur i förskolan olika beroende på barngruppen sammansättning och vilket område förskolan är placerad i. Förskollärarnas upplevelse av svårigheterna med ett mångkulturellt arbete betonades som en stor skillnad då upplevelserna av svårigheterna såg helt olika ut i de olika områdena. En annan slutsats vi kommit fram till är att förskollärarnas upplevelse av det mångkulturella arbetet varierade mellan positiv och krävande beroende på område, barngrupp, erfarenhet och kunskap. Förskollärarna betonade även sina upplevelser av kunskapsbehovet inom ämnet samt deras önskan om möjlighet till vidareutbildning och kompetensutveckling. Genom studien kunde vi också dra slutsatser om likheter i förskollärarnas upplevelser av det

mångkulturella arbetet. En av likheterna är att det mångkulturella upplevs som bredare än bara nationalitet oavsett i vilket område förskollärarna jobbar. Det framkom också att det mångkulturella arbetet i förskolan upplevs som viktigt även om upplevelsen av vad mångkulturellt arbete innebär varierade.

8.0 Metoddiskussion

På grund av Covid-19 har vi haft svårt att hitta intervjupersoner samt blivit tvungna att genomföra tre intervjuer digitalt där två skedde via telefonsamtal och en via zoom-möte. Vi upplevde att de digitala intervjuerna var svårare att genomföra och att de gav mindre material än de fysiska intervjuerna. Vi tror att detta beror på att digitala intervjuer, speciellt de via telefon, upplevs som mer stela då det är svårt att läsa den andra personens kroppsspråk och mimik. I efterhand kunde vi även konstatera att vi kunde ställt fler följdfrågor i vissa fall för att få ännu mer utvecklade svar från förskollärarna. Under intervjuerna kunde vi även konstatera att ord "hinder" skapade en svårighet för förskollärarna att svara på frågan. Hade vi istället använt oss av ett mindre laddat ord kanske förskollärarna lättare och mer utförligt framfört sina tankar.

9.0 Vidare forskning

För att skapa en bredare kunskap kring mångkulturellt arbete i förskolan krävs mer forskning inom ämnet. I arbetet med vår studie upplever vi en avsaknad av mångkulturell forskning i den svenska förskolan. Då vi upplevt arbetet givande, för förståelsen och medvetenheten kring de skillnader som finns i olika områden inom samma del av landet, skulle det vara intressant att undersöka ämnet mer djupgående och i en större utsträckning. Genom att öka antalet medverkande och använda sig av mer än bara intervjuer kan även en djupare kunskap erövrats för att skapa ett arbete med grund i samma breda kunskap för att främja alla barns utbildning kring mångkulturalitet. Ett annat perspektiv som hade varit intressant att undersöka gällande mångkulturellt arbetet i förskolan är vårdnadshavarnas perspektiv. Genom att ta del av vårdnadshavarnas perspektiv och upplevelser kan det skapa bredare kunskap och erfarenhet hos både förskollärare, barn och vårdnadshavare.

10.0 Didaktiska implikationer

Utifrån det resultat som presenterats i studien kan vi se att vår studie kan bidra till ökad kunskap, förståelse och medveten kring mångkulturellt arbete hos förskollärare. Studien kan

även bidra till ökad kunskap till alla som läser arbete såsom lärare, kurskamrater, andra studenter med flera. Arbetet kan även inspirera till att arbete mer mångkulturellt samt öka viljan hos läsaren till att erövra mer kunskap inom området. Även de förskollärare som deltagit i studien kan ha fått ny kunskap och framförallt en ökad medvetenhet om det mångkulturella arbetet och vikten av att inkludera det i förskolans verksamhet. I slutändan kan vår studie även bli gynnsam för barnen och deras vårdnadshavare genom att studien kan uppmana och utrusta förskollärare till att utveckla det mångkulturella arbetet i förskolan.

Referenslista

- Abdullah, M. N. L. Y. & Abdullah, A. C. (January 01, 2018). Preschool Teachers' Training and Attitudes towards Multicultural Education in Malaysia. *International Journal of Early Childhood Education and Care*, 7, 1-13. ISSN 2289-3156
- Acar-Ciftci, Y. (2016). The Critical Multicultural Education Competencies of Preschool Teachers. *Journal of Education and Learning*, 5, 3, 258-271. doi:10.5539/jel.v5n3p258
- Akar, C. & Ulu, M. (March 08, 2017). Attitudes and Opinions of Classroom Teacher Candidates Regarding Multiculturalism. *Education*, 137, 2, 220-232. ISSN-0013-1172
- Allwood, C.M. & Erikson, M.G. (2017). *Grundläggande vetenskapsteori: för psykologi och andra beteendevetenskaper*. (Andra upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Bjørndal, C.R.P. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (tredje upplagan). Stockholm: Liber.
- Bunar, N. (2001). *Skolan mitt i förorten: fyra studier om skola, segregation, integration och multikulturalism*. (Dissertation, Växjö University).

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. (1. uppl.)
Lund: Studentlitteratur.

Eklund, M. (2003). *Interkulturellt lärande: intentioner och realiteter i svensk grundskola sedan 1960-talets början*. (Dissertation, Luleå tekniska University).

Fejes, A. & Thornberg, R. (red.) (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. (2., utök. uppl.)
Stockholm: Liber.

Gayle-Evans, G. (2004). It Is Never Too Soon: A Study of Kindergarten Teachers' Implementation of Multicultural Education in Florida's Classrooms. *Professional Educator*, 26, 2, 1-15.

Karuppiyah, N. & Berthelsen, D. (2011). *Multicultural education: the understandings of preschool teachers in Singapore*. Early Childhood Australia Inc.

Kim, H. & Connelly, J. (2019). Preservice Teachers' Multicultural Attitudes, Intercultural Sensitivity, and their Multicultural Teaching Efficac. *Educational Research Quarterly*, (42.4), 3-20.

Krippendorff, K. (2019). *Content analysis: an introduction to its methodology*. (Fourth edition). Thousand Oaks, California: SAGE.

Ljungberg, C. (2005). *Den svenska skolan och det mångkulturella - en paradox?*. (Dissertation, Linköpings University).

- Lunneblad, J. (2006). *Förskolan och mångfalden: en etnografisk studie på en förskola i ett multietniskt område*. (Dissertation, Gothenburg University).
- Pevec, S. K. (2018). Mobile teachers at border schools - multilingualism and interculturalism as new challenges for professional development. *Ceps Journal*, 8, 4, 47-61. doi: 10.26529/cepsj.551
- Sadler, J. (June 06, 2007). Early Childhood Education: The Promise, the Challenges. *Forum on Public Policy Online*, 2007, 2.
- Sears, J. V. & Harrison, L. (2019). *The effect of refugee resettlement on physical educators' behaviors and teaching practice*. (Dissertation, The University of Texas at Austin)
- Semec, K. P. (January 01, 2018). Mobile Teachers at Border Schools -- Multilingualism and Interculturalism as New Challenges for Professional Development. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 8, 4, 47-67.
- Strandberg, M. (2013). *Läxor om och för kulturell mångfald med föräldrars livserfarenheter som resurs: några kritiska aspekter*. (Dissertation, Stockholms University).
- UNICEF Sverige. (2018). *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*. Hämtad från: <https://unicef.se/rapporter-och-publikationer/barnkonventionen>
- Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Hämtad från: https://www.lincs.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Vittrup, B. (2016). Early Childhood Teachers' Approaches to Multicultural Education & Perceived Barriers to Disseminating Anti-Bias Messages. *Multicultural Education, 23*, 37-41.

Whalen, D. A. (2019). *Supervising Toward Culturally Relevant Pedagogy: Challenges, Efforts, and Successful Practices Through Middle Childhood Preservice Teaching*. (Dissertation, The Ohio State University). Hämtad från:

https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=osu155714255919126&disposition=inline

Bilagor

Bilaga 1

Intervjufrågor

Hur länge har du jobbat som förskollärare?

Hur skulle du beskriva begreppet mångkulturalitet?

Vad anser du kännetecknar en mångkulturell förskola?

Vad är ett mångkulturellt arbete i förskolan för dig?

Hur anser du att ni jobbar med mångkulturalitet på er förskola?

(Exempel på aktiviteter eller liknande)

Varför/ Varför inte jobbar ni med mångkulturalitet?

Vilka hinder ser du i arbetet med mångkulturalitet?

Vilka fördelar ser du med ett mångkulturellt arbete?

Finns det någonting du skulle vilja utveckla i ert arbete kring mångkultur?

(Vad krävs av dig, dina kollegor och rektorn för att detta ska ske)

Informationsblankett till deltagarna

Vi heter Ester Birgersson och Katarina Svensson och går sista terminen i förskolläraryrket på Halmstad Högskola. Vi ska nu skriva examensarbete. Studiens syfte är att diskutera och problematisera hur förskollärare från två olika områden i Sverige, med olika grad av mångkulturalitet representerat, talar om mångkultur i relation till förskolan.

I vår studie kommer vi intervjua ett antal förskollärare och vi vore därför tacksamma om du har möjlighet att delta i en intervju. Deltagandet är frivilligt och det är möjligt att avbryta sitt deltagande när som helst. Under intervjun kommer vi använda oss av ljudinspelning som sedan kommer transkriberas och användas som underlag för vår studie. I transkriberingen kommer fiktiva namn att användas för att deltagarna inte ska kunna identifieras. Dock kommer det i examensarbetet framgå att forskningen är utförd på förskolor i Sverige. Efter att undersökningen har slutförts kommer ljudinspelningen att raderas. I examensarbetet följer vi Vetenskapsrådets forskningsetiska principer.

Examensarbetet kommer att publiceras i DiVA, Digitala Vetenskapliga Arkivet, som är ett öppet arkiv för forskningspublikationer och studentuppsatser som är producerade vid 40 lärosäten och forskningsinstitutioner. Har du frågor gällande examensarbetet är du varmt välkomna att höra av dig till oss.

Ester Birgersson – estbir17@student.hh.se

Katarina Svensson – katsve17@student.hh.se

Tack för din medverkan!

Katarina Svensson

Ester Birgersson



Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se